
Dokument na schôdzu

A8-0393/2018

26.11.2018

SPRÁVA

o Európskom spoločnom podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy
(2018/2222(INI))

Výbor pre priemysel, výskum a energetiku

Spravodajca: Marian-Jean Marinescu

OBSAH

	strana
NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU	3
DÔVODOVÁ SPRÁVA	6
INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE	8
ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE	9

NÁVRH UZNESENIA EURÓPSKEHO PARLAMENTU

o Európskom spoločnom podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy

(2018/2222(INI))

Európsky parlament,

- so zreteľom na návrh Komisie na rozhodnutie Rady, ktorým sa mení rozhodnutie 2007/198/Euratom, ktorým sa zriaďuje Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy a ktorým sa mu udeľujú výhody (COM(2018)0445),
  - so zreteľom na rozhodnutie Rady 2007/198/Euratom, ktorým sa zriaďuje Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy a ktorým sa mu udeľujú výhody¹,
  - so zreteľom na správu Európskeho dvora audítorov z 13. novembra 2017 o overení ročnej účtovnej závierky Európskeho spoločného podniku pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy za rozpočtový rok 2016 spolu s odpoveďou spoločného podniku,
  - so zreteľom na oznámenie Komisie zo 14. júna 2017 s názvom Príspevok EÚ k vylepšenému projektu ITER (COM(2017)0319),
  - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre priemysel, výskum a energetiku (A8-0393/2018),
- A. keďže jadrová syntéza by mohla v budúcom európskom a svetovom energetickom kontexte zohrávať kľúčovú úlohu ako potenciálne nevyčerpatel'ny, bezpečný, ku klíme šetrný, environmentálne zodpovedný a hospodársky konkurencieschopný zdroj energie;
- B. keďže jadrová syntéza už prináša konkrétne príležitosti pre priemysel a má pozitívny vplyv na zamestnanosť, hospodársky rast a inovácie s pozitívnym vplyvom nad rámec oblasti jadrovej syntézy a energie,
- C. keďže Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy koordinuje vedecký a technologický výskum a činnosti rozvoja v oblasti jadrovej syntézy;
- D. keďže Európa od začiatku prevzala vedúcu úlohu v projekte ITER, ktorý sa vyvíja v úzkej spolupráci s neeurópskymi signatármi dohody o projekte ITER (USA, Rusko, Japonsko, Čína, Južná Kórea a India) a keďže európsky príspevok poskytovaný prostredníctvom spoločného podniku predstavuje 45 % stavebných nákladov projektu;
- E. keďže cieľom návrhu Komisie na zmenu rozhodnutia Rady 2007/198/Euratom je zabezpečiť financovanie pokračujúcej európskej účasti na projekte ITER počas celého trvania nasledujúceho viacročného finančného rámca s cieľom zaručiť kontinuitu

---

¹ Ú. v. EÚ L 90, 30.3.2007, s. 58.

projektu zameraného na kľúčové vedecké objavy v rozvoji jadrovej syntézy a jej využitie v občianskej sfére, čo by v konečnom dôsledku umožnilo vyrábať bezpečnú a nákladovo efektívnu energiu a splniť tak ciele Parížskej dohody;

1. víta návrh Komisie na rozhodnutie Rady, ktorým sa mení rozhodnutie 2007/198/Euratom, ktorým sa zriaďuje Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy a ktorým sa mu udeľujú výhody (COM(2018)0445), ktorý poskytne základ pre financovanie činností tohto spoločného podniku na obdobie 2021 – 2027 podľa Zmluvy o Euratome;
2. vyjadruje poľutovanie nad tým, že Rada o tomto návrhu nekonzultovala s Parlamentom, a víta zámer, ktorý vyjadrila Komisia v dokumente s názvom Stav Únie 2018, zväziť „možnosti rozšírenia hlasovania kvalifikovanou väčšinou a reformy zmluvy o Euratome“; očakáva, že takáto reforma by nevyhnutne viedla k spoluzákonodarným právomociam Parlamentu;
3. pripomína oneskorenie výstavby tohto experimentálneho reaktora, keďže pôvodne bolo dokončenie výstavby reaktora ITER naplánované na rok 2020, ale v roku 2016 Rada pre ITER schválila nový harmonogram, v ktorom sa plánuje dosiahnuť fázu prvej plazmy v decembri 2025, čo je najbližší technicky splniteľný termín dokončenia výstavby reaktora ITER;
4. zdôrazňuje, že by sa nemali presiahnuť príspevky spoločenstva Euratom spoločnému podniku počas obdobia rokov 2021 – 2027;
5. zdôrazňuje, že na to, aby sa zabránilo postupnému zvyšovaniu plánovaných nákladov na projekt, oneskoreniam očakávaných dátumov operačných míľnikov a na to, aby sa zabezpečila najvyššia možná úroveň spoľahlivosti harmonogramu, by mala organizácia ITER do každého revidovaného harmonogramu zahrnúť primerané rezervy na nepredvídané udalosti; v tomto ohľade podporuje rezervy na nepredvídané udalosti až do 24 mesiacov z hľadiska harmonogramu a 10 – 20 % z hľadiska rozpočtu navrhnutého Komisiou;
6. víta nový prístup k riadeniu rizík, ktorý zaujala organizácia ITER, a podporuje Radu pre ITER, aby naďalej obmedzovala počet podvýborov, zjednodušovala ich fungovanie a odstraňovala prekrývajúce sa povinnosti;
7. vyzýva Radu, aby schválila návrh Komisie s týmito zmenami:
  - uviesť príspevok Euratomu pre spoločný podnik tak v stálych, ako aj bežných cenách,
  - použiť v celom texte, kvôli prehľadnosti, slovo „Euratom“ namiesto pojmu „Spoločenstvo“,
  - zahrnúť jasné ustanovenia týkajúce sa výborov, ktoré pomáhajú správnej rade spoločného podniku, najmä výboru pre správu a riadenie, výboru pre verejné obstarávanie a zákazky a poradného panelu pre technické záležitosti, pokiaľ ide o ich zloženie, trvalý alebo dočasný status, počet zasadnutí a spôsob odmeňovania ich členov,

- vyhodnotiť a odstrániť prekrývajúce sa povinnosti medzi výborom pre správu a riadenie a poradným panelom pre technické záležitosti, pokiaľ ide o projektové plány a pracovné programy,
  - zaviesť ustanovenia týkajúce sa príspevkov hostiteľského štátu ITER-u,
  - zahrnúť do prílohy III (Rozpočtové pravidlá: všeobecné zásady) požiadavku, aby sa v rozpočtových pravidlách spoločného podniku stanovili pravidlá a postupy vyhodnocovania nefinančných príspevkov,
  - zahrnúť do článku 5 a prílohy III ustanovenia umožňujúce spoločnému podniku využívať financovanie vo forme finančných nástrojov v rámci operácií kombinovaného financovania vykonávaných v súlade s budúcim Programom InvestEU,
  - objasniť úlohu a príspevok Spojeného kráľovstva v súvislosti s jeho postavením v spoločenstve Euratom, predovšetkým pokiaľ ide o potenciálnu účasť na projekte ITER,
  - zahrnúť ustanovenia týkajúce sa synergií a spolupráce medzi programom ITER a Výskumným a vzdelávacím programom Euratomu na obdobie 2021 – 2025,
  - zväziť spoluprácu s prevratnými malými a strednými súkromnými subjektmi, ako sú startupy, ktoré experimentujú s novými prístupmi a technológiami, v programe činností výskumu a v sieti určených organizácií v oblasti vedeckého a technologického výskumu v oblasti jadrovej syntézy,
  - objasniť ustanovenia týkajúce sa výročných správ a hodnotení vypracovaných spoločným podnikom;
  - návrh bude obsahovať odporúčanie skúmať možné ďalšie využívanie materiálov v súčasnosti používaných v rámci projektu ITER,
8. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii a vládam a parlamentom členských štátov.

DÔVODOVÁ SPRÁVA

1. Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy (F4E)

Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy (F4E) bol zriadený 19. apríla 2007 na 35 rokov. Bol zriadený podľa Zmluvy o Euratome rozhodnutím Rady Európskej únie s cieľom splniť tri ciele:

- a) poskytovať príspevok Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom) Medzinárodnej organizácii pre energiu jadrovej syntézy ITER;
- b) poskytovať príspevok Euratomu na činnosti vyplývajúce zo širšej stratégie s Japonskom na účely rýchlej realizácie projektu energie jadrovej syntézy;
- c) vypracovať a koordinovať program činností na prípravu výstavby demonštračného reaktora jadrovej syntézy a súvisiacich zariadení vrátane medzinárodného zariadenia na ožarovanie materiálov jadrovej syntézy (IFMIF).

Spoločný podnik (F4E) je zodpovedný za poskytovanie príspevku Európy do projektu ITER, najväčšieho svetového vedeckého partnerstva, ktorého cieľom je preukázať, že jadrová syntéza je životaschopnou a udržateľnou energiou. ITER spája sedem strán, ktoré predstavujú polovicu svetovej populácie – EÚ, Rusko, Japonsko, Čínu, Indiu, Južnú Kóreu a Spojené štáty.

Ako hostiteľská zmluvná strana projektu má Európa podľa dohody o projekte ITER silnejší právny záväzok a ujala sa vedúcej úlohy v rámci tohto projektu so 45 % podielom na stavebných nákladoch (podiely ostatných členov projektu ITER sú približne 9 % pre každého z nich) s cieľom zaistiť včasné dokončenie výstavby.

2. Kontext návrhu Komisie

Cieľom súčasného návrhu je zmeniť rozhodnutie Rady 2007/198/Euratom, ktorým sa zriaďuje Európsky spoločný podnik pre ITER a rozvoj energie jadrovej syntézy a ktorým sa mu udeľujú výhody, s cieľom poskytnúť základ pre financovanie činností tohto spoločného podniku na obdobie 2021 – 2027 podľa Zmluvy o Euratome.

Toto rozhodnutie predstavuje základný akt na obdobie spadajúce do nasledujúceho viacročného finančného rámca a bude základom pre prijímanie každoročných rozhodnutí o financovaní. Tieto rozhodnutia umožnia Komisii previesť finančné prostriedky do spoločného podniku F4E v období 2021 – 2027.

Orientačný príspevok Euratomu do spoločného podniku na obdobie rokov 2021 – 2027 a súvisiace podporné výdavky za rovnaké obdobie sú stanovené na 6 070 000 000 EUR (v súčasných cenách).

3. Stanovisko spravodajcu

Spravodajca víta návrh Komisie, ktorým sa mení rozhodnutie Rady 2007/198/Euratom. Návrhom sa zabezpečí kontinuita projektu, najmä vo vzťahu k medzinárodným partnerom, a

zabezpečí sa financovanie projektu ITER počas celého trvania budúceho viacročného finančného rámca.

Keďže právnym základom návrhu Komisie sú články 47 a 48 Zmluvy o Euratome, Rada nemá povinnosť konzultovať s Európskym parlamentom. Európsky parlament sa preto rozhodol vyjadriť svoju pozíciu prostredníctvom iniciatívnej správy.

Spravodajca vyzýva Radu, aby schválila návrh Komisie s niekoľkými zmenami. Vzhľadom na obmedzený rozsah pôsobnosti návrhu Komisie spravodajca zároveň navrhuje niektoré úpravy všeobecnejšieho charakteru, ktoré nesúvisia výlučne s financovaním činností spoločného podniku počas budúceho viacročného finančného rámca.

INFORMÁCIE O PRIJATÍ V GESTORSKOM VÝBORE

Dátum prijatia	21.11.2018
Výsledok záverečného hlasovania	+: 49 -: 11 0: 3
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Zigmantas Balčytis, Bendt Bendtsen, Xabier Benito Ziluaga, David Borrelli, Jonathan Bullock, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Edward Czesak, Jakop Dalunde, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Fredrick Federley, Ashley Fox, Adam Gierek, Igor Gräzin, Theresa Griffin, András Gyürk, Rebecca Harms, Barbara Kappel, Krišjānis Kariņš, Jaromír Kohlíček, Peter Kouroumbashev, Zdzisław Krasnodębski, Miapetra Kumpula-Natri, Christelle Lechevalier, Janusz Lewandowski, Paloma López Bermejo, Edouard Martin, Tilly Metz, Angelika Mlinar, Csaba Molnár, Nadine Morano, Dan Nica, Angelika Niebler, Morten Helveg Petersen, Miroslav Poche, Carolina Punset, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Neoklis Sylikiotis, Dario Tamburrano, Patrizia Toia, Evžen Tošenovský, Vladimír Urutchev, Kathleen Van Brempt, Henna Virkkunen, Lieve Wierinck, Hermann Winkler, Anna Záborská, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Amjad Bashir, Soledad Cabezón Ruiz, Françoise Grossetête, Werner Langen, Olle Ludvigsson, Marian-Jean Marinescu, Clare Moody, Dennis Radtke, Davor Škrlec
Náhradníci (čl. 200 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Michael Detjen, Bolesław G. Piecha, Bronis Ropé

ZÁVEREČNÉ HLASOVANIE PODĽA MIEN V GESTORSKOM VÝBORE

49	+
ALDE	Fredrick Federley, Morten Helveg Petersen, Lieve Wierinck
ECR	Amjad Bashir, Edward Czesak, Ashley Fox, Zdzisław Krasnodębski, Bolesław G. Piecha, Evžen Tošenovský
ENF	Barbara Kappel, Christelle Lechevalier
GUE/NGL	Jaromír Kohlíček
PPE	Bendt Bendtsen, Cristian-Silviu Buşoi, Jerzy Buzek, Pilar del Castillo Vera, Christian Ehler, Françoise Grossetête, András Gyürk, Krišjānis Kariņš, Werner Langen, Janusz Lewandowski, Marian-Jean Marinescu, Nadine Morano, Angelika Niebler, Dennis Radtke, Massimiliano Salini, Algirdas Saudargas, Vladimir Urutchev, Henna Virkkunen, Hermann Winkler, Anna Záborská
S&D	Zigmantas Balčytis, Soledad Cabezón Ruiz, Michael Detjen, Adam Gierek, Theresa Griffin, Peter Kouroumbashev, Miapetra Kumpula-Natri, Olle Ludvigsson, Edouard Martin, Csaba Molnár, Clare Moody, Dan Nica, Miroslav Poche, Patrizia Toia, Kathleen Van Brempt, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho

11	-
EFDD	Jonathan Bullock, Dario Tamburrano
GUE/NGL	Xabier Benito Ziluaga, Paloma López Bermejo, Neoklis Sylikiotis
NI	David Borrelli
VERTS/ALE	Jakop Dalunde, Rebecca Harms, Tilly Metz, Bronis Ropé, Davor Škrlec

3	0
ALDE	Igor Gräzin, Angelika Mlinar, Carolina Punset

Vysvetlenie použitých znakov:

+ : za

- : proti

0 : zdržali sa hlasovania